

З даних табл. 2 бачимо, що конкурентні позиції вітчизняним автовиробникам вдається утримувати на національному автобусному ринку. Тоді як на ринку легкових автомобілів і вантажних автомобілів національні виробники програють у конкурентній боротьбі з зарубіжними брендами. Виняток становить ПрАТ «Єврокар», який не виробляє продукцію власного бренду, а спеціалізується на складанні легковиків чеського бренду Skoda.

Така ситуація закономірно призводить до виникнення питання: чи потрібно Україні взагалі-то прагнути до збереження власного автентичного автомобілебудівного комплексу, чи більш доцільним буде повномасштабний перехід до автоскладальної діяльності на засадах співробітництва з зарубіжними автоконцернами? Обидві альтернативи пов'язані зі значними ризиками та обмеженнями. Якщо розглядати автомобілебудування як частину національної економіки, то більш доцільним є повноцінне виробництво автомобілів, адже в цьому випадку підтримується розвиток суміжних галузей і досягається синергія в забезпеченні внеску підгалузі до формування ВВП, зайнятості населення, активізації інноваційно-інвестиційної діяльності. Звичайно, автоскладальна діяльність не зможе забезпечити такого масштабного соціально-економічного ефекту на макрорівні. Також розвиток автоскладання нерозривно пов'язаний зі значними капітальними інвестиціями від іноземних інвесторів, що виглядає проблематичним у контексті зниження інвестиційної привабливості України.

Література:

1. Виробництво та продаж автомобілів в Україні в 2014 році. Статистика «УкрАвтопром». URL: <http://ukrautoprom.com.ua/uk/statistika/statistika-2014>.
2. Виробництво та продаж автомобілів в Україні в 2015 році. Статистика «УкрАвтопром». URL: <http://ukrautoprom.com.ua/uk/statistika/statistika-2014-2>.
3. Виробництво та продаж автомобілів в Україні в 2016 році. Статистика «УкрАвтопром». URL: <http://ukrautoprom.com.ua/uk/statistika/statistika-2016>.
4. Виробництво та продаж автомобілів в Україні в 2017 році. Статистика «УкрАвтопром». URL: <http://ukrautoprom.com.ua/uk/statistika/statistika-2017>.
5. Виробництво та продаж автомобілів в Україні в 2018 році. Статистика «УкрАвтопром». URL: <http://ukrautoprom.com.ua/ru/statistika/statistika-2018>.

АНАЛІЗ МЕТОДІВ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ

Плахтій А.О.

Науковий керівник: Шершенюк О.М., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

В умовах глобалізаційних процесів, що відбуваються в світовій економіці, з метою виживання на вітчизняному та іноземних ринках підприємство повинне планувати та здійснювати економічно обґрунтовані

інвестиції в нововведення, оцінювати ефективність інноваційно-інвестиційної діяльності.

Якщо керуватися канонами теорії ринкової економіки, то напрошується висновок про необхідність виділення, принаймні, двох критеріїв ефективності. По-перше, це локальні критерії ефективності діяльності первинних суб'єктів, що господарюють, які у рамках заданих зовнішніх обмежень прагнуть до одержання найбільших вигід (прибутковості, прибутку) у довгостроковій перспективі. По-друге, це глобальний критерій ефективності діяльності всієї економічної системи, що повинен лежати в основі державної політики, спрямованої на забезпечення динамічного розвитку всього суспільства [1-2].

Загальноприйнятим методом оцінки ефективності інновацій є відношення ефектів (результатів) до витрат. В літературі у залежності від витрат, що враховуються, і результатів розрізняють види ефекту від реалізації інновацій, наведені на рис. 1 [3-6].

Разом з тим необхідно зіставляти отримані результати з результатами застосування аналогічних по призначенню варіантів інновацій. Ефективність проекту характеризується системою показників, що відбивають співвідношення витрат і результатів. Ця система показників повинна враховувати в сукупності й у взаємодії всі види ефектів, які можуть бути отримані в результаті впровадження конкретної інновації на підприємстві чи в галузі.

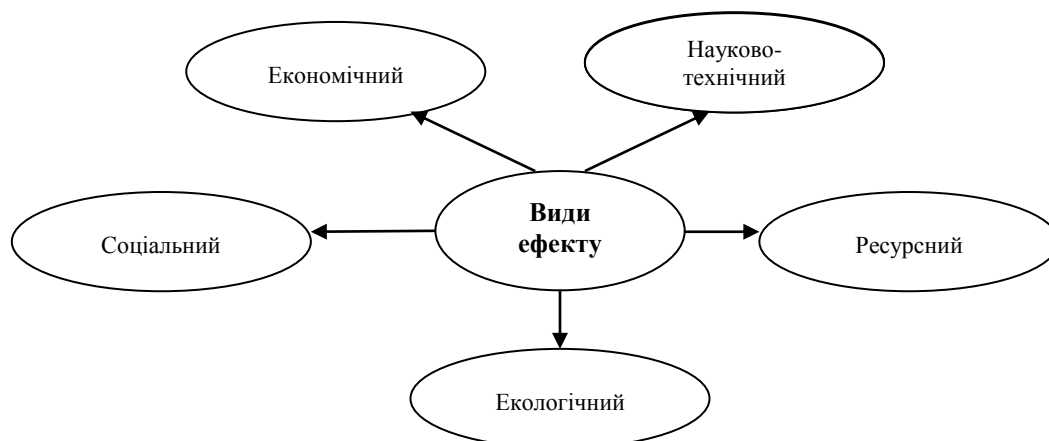

Рис. 1. Види ефекту від реалізації інновацій

У методологічному аспекті проблеми оцінки ефективності інноваційної діяльності найбільш складним є оцінка такої складової системи ефективності проекту, як показник соціальних наслідків науково-технічних інновацій.

Окремі компоненти соціальної ефективності (зміна кількості робочих місць у регіоні, поліпшення житлових і культурно-побутових умов працівників, зміна умов праці працівників) можуть мати вартісну оцінку і відбиватися в розрахунках інтегральної ефективності проектів.

Також, важливе значення в розрахунках інтегральної ефективності інноваційних проектів в сучасних умовах набули екологічні наслідки впровадження інновацій.

Екологічна безпека, яка пов'язана з впровадженням складних технологічних систем, є обов'язковим показником при проведенні екологічної оцінки. Рішення про участь в інноваційному проекті і його фінансовій підтримці необхідно приймати з урахуванням різних груп критеріїв і оцінок. Екологічний ефект як показник екологічної ефективності є невід'ємною часткою системи показників, що відбивають інтегральний ефект проекту.

Ще однією зі складових інтегрального ефекту є науково-технічний ефект, отриманий унаслідок створення наукової продукції в процесі наукової праці, представлений приростом інформації. Якщо мало місце збільшення лише наукової інформації, цей ефект може бути тільки науковим, якщо він є результатом роботи і виражається в прирості науково-технічної інформації – науково-технічним.

Для зростання конкурентоспроможності підприємства важливу роль відіграють показники економічної (комерційної) ефективності (фінансове обґрунтування), що забезпечують необхідну норму прибутковості.

Методи оцінки ефективності інвестицій поділяються на методи без урахування дисконтування (ґрунтуються на проектних, планових і фактичних даних про витрати і результати реалізації інноваційного проекту) і такі, що враховують дисконтування (застосовуються при реалізації великих проектів, що потребує значних витрат часу) [1; 4; 7-8].

До методів оцінки ефективності інвестицій з урахуванням дисконтування належать: методи чистої приведеної (дисконтованої) вартості; метод індексу рентабельності (прибутковості); метод внутрішньої норми прибутку (ВНП); метод визначення дисконтованого терміну окупності інвестицій. До методів оцінки ефективності інвестицій без урахування дисконтування відносяться: метод «норми прибутку на капітал»; метод порівняння прибутку; метод розрахунку коефіцієнту ефективності інвестицій.

Приведені показники оцінки економічної ефективності проектів виступають у ролі необхідних критеріїв, на основі яких учасники проекту можуть оцінити економічну (комерційну) привабливість проектів [9].

Виходячи з вищесказаного можна зробити висновок про необхідність удосконалення методичного інструментарію щодо оцінки інтегрального ефекту від впровадження інноваційних проектів, який базується на використанні комплексного підходу, що надасть можливість оцінювати всю сукупність ефектів (економічний, соціальний, екологічний, науково-технічний, ресурсний).

Література:

1. Инновационный менеджмент: справ. пособие. Под. ред. Завлина П.Н., Казанцева А.К., Миндели Л.Э. Изд. 2-е, переработ. и доп. М.: ЦИСН, 2008. 568 с.
2. Вийес А. Совершенствование методов определения экономической эффективности достижений НТП. *Экономические науки*. 2008. № 2. С. 12-15.
3. Управление проектами: учеб. пособие для студентов, обучающихся по специальности «Менеджмент организации». Под общ. ред. И.И. Мазура и

- В.Д. Шапиро. 6 е изд., стер. М.: Издательство «Омега Л», 2010. 960 с.
4. Василенко В.О., Шматько В.Г. Інноваційний менеджмент. К.: ЦУЛ, Фенікс, 2013. 440 с.
 5. Гамидов Г.С., Колосов В.Г., Османов Н.О. Основы инноватики и инновационной деятельности. СПб: Политехника, 2010. 323 с.
 6. Тянь Р.Б., Холод Б.І., Ткаченко В.А. Управління проектами. К.: Центр навчальної літератури, 2014. 224 с.
 7. Гринев В.Ф. Инновационный менеджмент. К.: МАУП, 2010. 148 с.
 8. Инновационный менеджмент: учебник для вузов. Под ред. С.Д. Ильенковой. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2017. 343 с.
 9. Коласс Б.А. Управління фінансовою діяльністю підприємства. Проблеми, концепції і методи.: навч. посібник. Пер. з франц. під ред. проф. Я.В. Соколова. М.: Финансы, 2010. 326 с.

ФАКТОРИ РИЗИКУ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ІННОВАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Романович М.А.

*Науковий керівник: Шершенюк О.М., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Удосконалення системи управління інноваційною діяльністю неможливо без розгляду особливостей інновацій та процесів їх реалізації, врахування умов їх появи та чинників, що забезпечують успіх інновації.

Управління інноваційною діяльністю повинно охоплювати всі стадії процесу реалізації інновації й передбачати комплекс заходів стратегічного планування розвитку корпорацій, окремих підприємств і планування конкретних інновацій, вибір найбільш ефективних проектів на основі відповідних критеріїв і фінансових оцінок очікуваних результатів, наявних ресурсів й можливих втрат, врахування факторів ризику при реалізації інноваційного проекту, а також забезпечення організаційних умов досягнення запланованих результатів.

Ризик є елементом результатів виконання будь якого господарського рішення в силу того, що невизначеність – неминуча умова господарювання. Інноваційна діяльність завжди пов'язана з ризиком, обумовленим наявністю ряду факторів, вплив яких на результати діяльності неможливо визначити заздалегідь.

Високий ризик інноваційної діяльності зумовлюється тим, що на неї істотно впливають чинники зовнішнього і внутрішнього середовища (рис. 1).

Трансформаційні процеси, що відбуваються в Україні, об'єктивно вимагають узгодження національної економічної політики, інноваційної політики, ринкових перетворень зі світовою системою економічних координат, керуючись цим, ризик інноваційної діяльності набуває особливої значимості, оскільки багато важливих рішень приймаються в умовах неповної, неточної чи